

Tabuľka 2 Príklady inovatívnych technológií, súvisiacich rizík a potenciálne aplikovateľnej regulácie

Inovatívne technológie	Riziká	Potenciálne aplikovateľné pravidlá obozretného podnikania
Smart contracts ¹	Právne a compliance riziká, IT riziko	Zákon o bankách, zákon o poisťovníctve, zákon o cenných papieroch
Biometrická autentifikácia	IT riziko, právne riziko	Nariadenie pre silnú autentifikáciu zákazníka ²
Použitie big data ³ a umelej inteligencie ⁴	Conduct riziko, IT riziko – outsourcing	
Blockchain ⁵	Compliance riziko, IT riziko	Zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane pred financovaním terorizmu, AMLD5
Digitálne platby	IT riziko	Usmernenia EBA o hlásení incidentov, ⁶ usmernenia EBA o bezpečnostných opatreniach, ⁷ nariadenie pre silnú autentifikáciu zákazníka
Cloud computing	IT riziko – outsourcing, právne riziko, compliance riziko	Odporúčanie EBA o outsourcingu poskytovateľom cloudových služieb ⁸
Insurtech	IT riziko, operačné riziko	Zákon o poisťovníctve

¹ Programovateľné distribuované aplikácie, ktoré môžu spúšťať finančné toky alebo zmeny vlastníctva, ak nastanú špecifické udalosti. Financial Stability Board, Financial Stability Implications from FinTech Supervisory and Regulatory Issues that Merit Authorities' Attention, 27 jún 2017, dostupné na: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/R270617.pdf>

² Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/389 z 27. novembra 2017, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366, pokiaľ ide o regulačné technické predpisy pre silnú autentifikáciu zákazníka a spoločné a bezpečné otvorené komunikačné normy.

³ Big data je termín, pre ktorý neexistuje jediná konzistentná definícia, ale vo všeobecnosti sa používa na označenie ukladania a analýzy veľkých alebo komplikovaných súborov údajov s použitím rôznych techník vrátane umelej inteligencie. Jonathan Stuart Ward, Adam Barker: Undefined By Data: A Survey of Big Data Definitions, Cornell University, arXiv:1309.5821.

⁴ Umelá inteligencia je použitie počítačových systémov schopných vykonávať úlohy, ktoré tradične vyžadovali ľudskú inteligenciu. Ide o širokú oblasť, ktorej podmnožinou je strojové učenie. Strojovým učením sa rozumie metóda navrhovania postupnosti činností na riešenie problémov, ktorá sa automaticky optimalizuje na základe používania v praxi bez ľudského zasahovania alebo s minimálnym zasahovaním zo strany človeka. Financial Stability Board, Artificial intelligence and machine learning in financial services Market developments and financial stability implications, 1 november 2017, dostupné na: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P011117.pdf>

⁵ Blockchain je forma distribuovanej osnovy, v ktorej sú podrobnosti o transakciách uchovávané v osnove vo forme blokov informácií. Blok nových informácií je pripojený do reťazca skôr existujúcich blokov prostredníctvom počítačového procesu, ktorým sa transakcie validujú. Distribuovaná osnova (distributed ledger technology – DLT) je spôsob ukladania informácií prostredníctvom distribuovanej osnovy, t. j. opakovanej digitálnej kópie dát dostupných na viacerých miestach. Financial Stability Board, Crypto-asset markets Potential channels for future financial stability implications, 10 October 2018, dostupné na: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P101018.pdf>

⁶ Guidelines on major incident reporting under Directive (EU) 2015/2366 (PSD2), dostupné na <https://eba.europa.eu/documents/10180/1914076/Guidelines+on+incident+reporting+under+PSD2+%28EBA-GL-2017-10%29.pdf>

⁷ Guidelines on the security measures for operational and security risks of payment services under Directive (EU) 2015/2366 (PSD2), dostupné na <https://eba.europa.eu/documents/10180/2060117/Final+report+on+EBA+Guidelines+on+the+security+measures+for+operational+and+security+risk+under+PSD2+%28EBA-GL-2017-17%29.pdf>

⁸ Dostupné na <https://eba.europa.eu/documents/10180/2170121/Final+draft+Recommendations+on+Cloud+Outsourcing+%28EBA-Rec-2017-03%29.pdf/5fa5c4de-3219-4e95-946d-0c0d05494362>

rodzene vytvárajú dopyt po službách založených na technológiách.

FinTech možno kategorizovať najrôznejšími spôsobmi, z ktorých žiadny nebude úplne presný a vyčerpávajúci, vzhľadom na neurčitost' pojmov v tejto oblasti. Na účely nášho príspevku použijeme rozlíšenie FinTech do troch skupín, podľa miery regulovanosti predpismi upravujúcimi podnikanie na finančnom trhu. Tieto predpisy určujú najmä pravidlá obozretného podnikania na finančnom trhu. Paralelne sa na FinTech vzťahuje aj zákon o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrane pred financovaním terorizmu. Napokon, ak má FinTech presah na služby poskytované klientom, popri regulácii obozretného podnikania uvedenej v tabuľkách sa uplatňujú i pravidlá ochrany spotrebiteľa.⁵

Prvou kategóriou je regulované podnikanie vykonávané inovatívnymi subjektmi na základe povolenia na vykonávanie činnosti a pravidiel obozretného podnikania, ktorých dodržiavanie

kontroluje a vynucuje orgán dohľadu nad finančným trhom. Tieto subjekty sú zakladané ako startupy, s cieľom konkurovať tradičným subjektom finančného trhu cenou a používateľským komfortom vďaka využitiu technológií. Extenzívne využívajú nové technológie na minimalizáciu nákladov. Služby poskytujú na diaľku, prostredníctvom internetu vrátane mobilných aplikácií. Ide najmä o inovatívne banky (napr. Klarna, N26 bank, PayPal) inštitúcie elektronických peňazí (napr. Revolut), poskytovateľov platobných služieb (napr. Transferwise, WorldRemit) obchodníkov s cennými papiermi vykonávajúcich automatizované poradenstvo či algoritmičné obchodovanie (napr. Flow Traders). Okrem určenia pravidiel obozretného podnikania im regulácia v podmienkach EÚ umožňuje vysokú škálovateľnosť, keďže vďaka jednotnej licencií môžu podnikáť na celom spoločnom trhu EÚ. Samostatnou podskupinou v tejto kategórii sú technologickí giganti – BigTech, ak rozširujú svoje podnikanie na finančný trh.⁶

⁵ Ide najmä o ustanovenia o neprijateľných zmluvných podmienkach (§ 53 a 54 Občianskeho zákonníka), nekalých obchodných praktikách (§ 7 – 9 zákona č. 250/2007 Z. z.), všeobecne zásady ochrany spotrebiteľa (§ 3 až 6, § 11 až 14, § 16 a 18 zákona č. 250/2007 Z. z.), ochrany spotrebiteľa pri poskytovaní finančných služieb na diaľku (zákon č. 266/2005 Z. z.), o reklame finančných služieb (§ 3 a 4 zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame) a o poskytovaní spotrebiteľských úverov, iných úverov a pôžičiek (zákon č. 129/2010 Z. z.).

⁶ Facebook picks London as base for WhatsApp push into payments <https://www.ft.com/content/e371a120-6dc7-11e9-80c7-60ee-53e6681d>

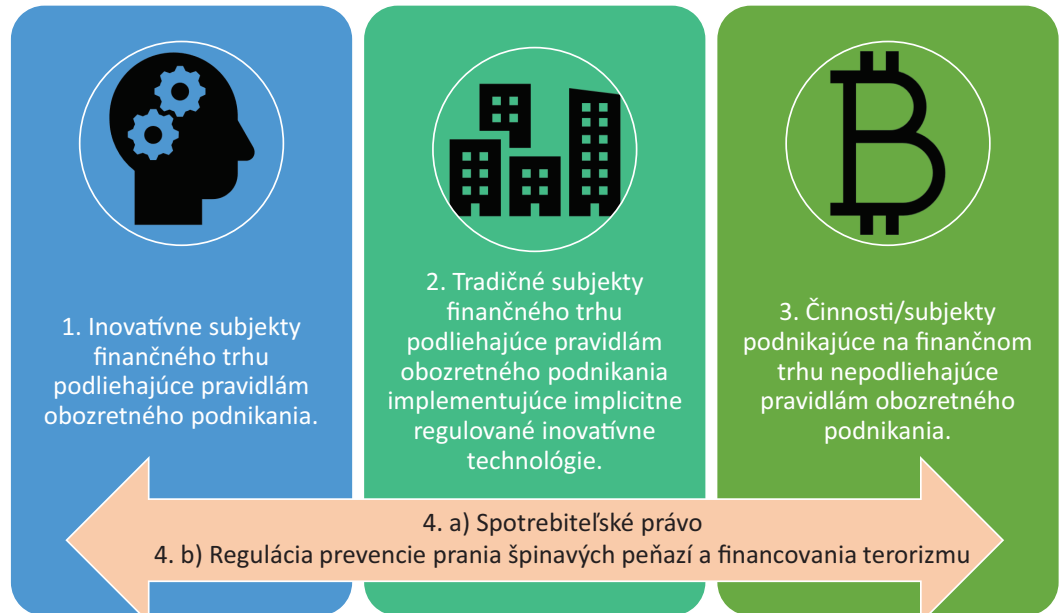
Tabuľka 3 Príklady neregulovaných FinTech obchodných modelov a potenciálne aplikovateľnej regulácie

Obchodný model	Potenciálne aplikovateľné pravidlá obozretného podnikania
Crowdfunding	Zákon o cenných papieroch, zákon o bankách, zákon o kolektívnom investovaní
Virtuálne aktíva ¹ a Initial Coin Offerings ²	Zákon o cenných papieroch

¹ Smernica Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernice 2009/138/ES a 2013/36/EÚ (tzv. 5. AML smernica), obsahuje v bode 2 nasledujúcu definíciu: „Virtuálne meny sú digitálny nositeľ hodnoty, ktorá nie je vydávaná ani zaručená centrálnou bankou ani orgánom verejnej moci, nie je nutne naviazaná na menu etablovanú v súlade so zákonom a ktorá nemá právny status meny ani peňazí, ale je akceptovaná fyzickými alebo právnickými osobami ako výmenný prostriedok, ktorý možno elektronicky prevádzať, uchovávať a elektronicky s ním obchodovať.“

² Jedným zo spôsobov vydávania virtuálnych aktív je prvotné uvedenie digitálnej meny (kryptomeny) na trh (Initial Coin Offerings – ICOs), ktoré umožňujú podnikom získavať kapitál na svoje projekty prostredníctvom vydávania digitálnych žetónov (tokens) výmenou za tzv. fiat meny alebo iné virtuálne aktíva, napr. Bitcoin alebo Ether. ICOs sú typicky propagované na internete a sociálnych médiách potenciálnym investorom pomocou tzv. bielych kníh (white papers). ESMA, Advice Initial Coin Offerings and Crypto-Assets, 9. január 2019, s. 11, dostupné na: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-157-1391_crypto_advice.pdf

Prehľad kategorizácie FinTech z hľadiska miery regulovanosti

7 Inovácia v oblasti výpočtovej techniky, ktorá umožňuje používanie online siete (Cloud) hostiteľských procesorov s cieľom zvýšiť rozsah a flexibilitu výpočtovej kapacity. Financial Stability Board: FinTech and market structure in financial services: Market developments and potential financial stability implications, 14. február 2019, dostupné na: <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P140219.pdf>

8 Stanovisko Útvary dohľadu nad finančným trhom NBS z 10. decembra 2018 č. 1/2018 k identifikácii a overeniu identifikácie klienta – fyzickej osoby bez jej fyzickej prítomnosti prostredníctvom technických prostriedkov a postupov podľa zákona o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu, dostupné na: http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Legislativa/_Vestnik/Stanovisko1_2018.pdf

9 Salajová, S., Mazúr, J.: Crowdfunding, s. 25-29, Biatec 5/2017, dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2017/05-2017/Biatec_17_5_06Salajova.pdf

10 Nádaský, A., Pénzeš, A.: Niekoľko úvah k virtuálnej mene Bitcoin, s. 25-28, Biatec 8/2013, dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2013/08-2013/06_biatec13-8_nadasky.pdf

11 ESMA, Advice Initial Coin Offerings and Crypto-Assets, 9. január 2019, dostupné na: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-157-1391_crypto_advice.pdf

12 Informácia NBS k regulácii podnikania v oblasti kryptomien, 19. 3. 2018, <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom-prakticke-informacie/upozornenia-a-oznamenia/informacia-narodnej-banky-slovenska-k-regulacii-podnikania-v-oblasti-kryptomien>

Druhou kategóriou FinTech je aplikovanie inovatívnych technológií v regulovaných a dohliadaných tradičných subjektoch finančného trhu – tzv. TechFin. Ide napríklad o banky, ktoré zavádzajú možnosť otvoriť účet a vykonávať platby prostredníctvom mobilnej aplikácie, alebo o poisťovne implementujúce umelú inteligenciu na odhaľovanie poistných podvodov či do procesu riadenia rizík. Spôsob aplikácie inovácií musí byť v súlade s existujúcou právnou úpravou, ktorá niekedy nie je dostatočne aktualizovaná a tento nedostatok je preto nevyhnutné preklenúť jej interpretáciou. Napríklad limity technológie cloud computing⁷ stanovuje regulácia outsourcingu, alebo biometrická autentifikácia súvisí s právnou úpravou prevencie legalizácie príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu.⁸

Tretia kategória FinTech má podobu činností, ktoré sú z veľkej časti neregulované. Prípadná

právná úprava pravidiel obozretného podnikania sa ich týka, len ak naplnia definičné znaky niektorého z konceptov uvedených v regulácii. Príkladom činností v rámci tejto kategórie je crowdfunding⁹ alebo obchodovanie s virtuálnymi aktívami.¹⁰ V plnej miere sa na ne však vzťahujú predpisy o ochrane spotrebiteľa a prevencii prania špinavých peňazí. Mohlo by ísť o prípad, ak virtuálna mena spĺňa definíciu finančného nástroja.¹¹ Ide o relatívne najrizikovejšie činnosti, keďže nepodliehajú ucelenej právnej úprave obozretného podnikania a dohľadu.¹²

FinTech inovácie vytvárajú komplexný systém poskytovateľov a služieb, ktorého časť nepodlieha regulácii finančného trhu. Mnohé prvky tohto systému teda existujú mimo kategórií uvedených vyššie. Ide o rôzne business to business riešenia pre subjekty podnikajúce mimo finančného trhu.

PRÍNOSY A RIZIKÁ FINTECH

FinTech vedie k zvyšovaniu konkurencie, čím narúša tradičné podnikanie na finančnom trhu a vedie k jeho prehlbovaniu. Pokiaľ má podobu regulovaných činností, prispieva k zlepšovaniu stability finančného systému.

Podľa výsledkov každoročného prieskumu¹³ Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) si banky pomerne rýchlo osvojujú finančné inovácie. Ide o najpopulárnejší nástroj znižovania nákladov v dlhodobom horizonte. Podobný vývoj možno sledovať aj v iných sektoroch finančného trhu. Najviac implementovanou technológiou je biometrické overovanie totožnosti, za ktorým nasledujú platby prostredníctvom mobilných zariadení a cloud computing. FinTech umožňuje zníženie nákladov tradičných finančných sprostredkovateľov, ktoré s ohľadom na rastúcu konkurenciu má potenciál zlacniť služby pre spotrebiteľov.

Napokon vďaka dostupnosti mnohých riešení cez aplikácie v smart zariadeniach FinTech sprístupňuje finančné služby nových aj tradičných poskytovateľov širokej verejnosti, čím podporuje finančnú inklúziu.

FinTech inovácie však prinášajú, resp. zvyšujú aj niektoré riziká pre poskytovateľov služieb a pre spotrebiteľov. Predovšetkým zvyšujú závislosť od IT riešení, ktoré môžu byť vystavené bezpečnostným rizikám (cyber risk). Vytváranie úverového skóringu s použitím voľne dostupných dát môže byť skreslené umiestnením nepravdivých údajov na internet. Zverenie dát a služieb spojených s ich správou tretím osobám (outsourcing a cloud computing) zvyšuje komplexnosť riadenia operačného rizika na strane poskytovateľov finančných služieb. Zároveň sa znásobuje prepojenosť a zložitosť vzťahov medzi subjektmi finančného trhu a prevádzkovateľmi infraštruktúry, čo zvyšuje IT riziko. Ak bude trh prevádzkovateľov koncen-

trovaný, výpadok niektorého z nich môže mať systémový vplyv na veľkú časť poskytovateľov finančných služieb.

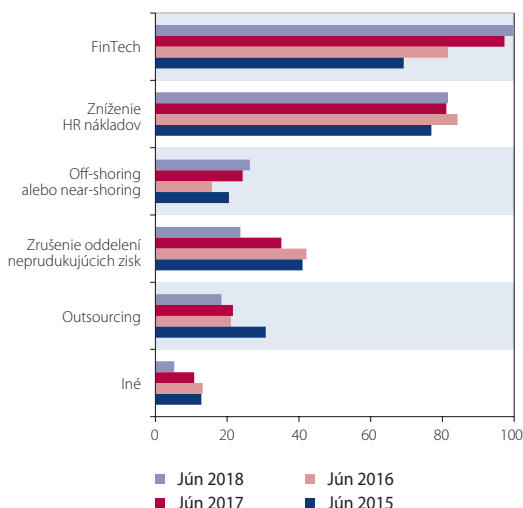
Komplexnosť potenciálne znižuje transparentnosť a sťažuje identifikáciu zodpovednosti za dodržiavanie regulačných pravidiel napríklad v oblasti prevencie prania špinavých peňazí alebo ochrany osobných údajov (compliance risk). Využívanie agregátorov a automatizácie na strane spotrebiteľov môže viesť k rýchlym presunom vkladov medzi účtami bánk, čo ohrozuje likviditu a zvyšuje volatilitu financovania bánk. Benevolentné kreditné štandardy môžu viesť k poskytovaniu úverov klientom, ktorí ich nebudú môcť splácať a dostanú sa do dlhovej pasce. Dostupnosť virtuálnych mien bez dostatočného porozumenia rizikám spojeným s ich nadobúdaním môže spôsobiť stratu majetku spotrebiteľov.¹⁴ Prípadná schematickosť automatizovaných rozhodovaní môže viesť k vylúčeniu niektorých spotrebiteľov z okruhu klientov subjektov finančného trhu (finančná exklúzia).

Riziká, samozrejme, nezostávajú nepovšimnuté. Medzinárodné a európske inštitúcie pre oblasť regulácie obozretného podnikania na finančnom trhu, ktorých súčasťou je aj NBS, ich monitorujú¹⁵ a v prípade potreby navrhujú prijatie novej legislatívy, resp. prispôbenie existujúcej.¹⁶ FinTech je aj v pozornosti orgánov zodpovedných za finančnú stabilitu. Pre relatívne malý význam FinTech startupov v pomere k tradičným subjektom finančného trhu je zatiaľ hodnotený ako sektor predstavujúci nízke riziko pre finančnú stabilitu. Toto hodnotenie sa však môže zmeniť po významnejšom etablovaní sa BigTech vo finančných službách.¹⁷

Mimoriadne významná je potreba udržať úroveň ochrany spotrebiteľa vo FinTech prostredí. NBS v súčasnosti v rámci svojej kompetencie poskytuje tzv. verejnoprávnú ochranu práv spotre-

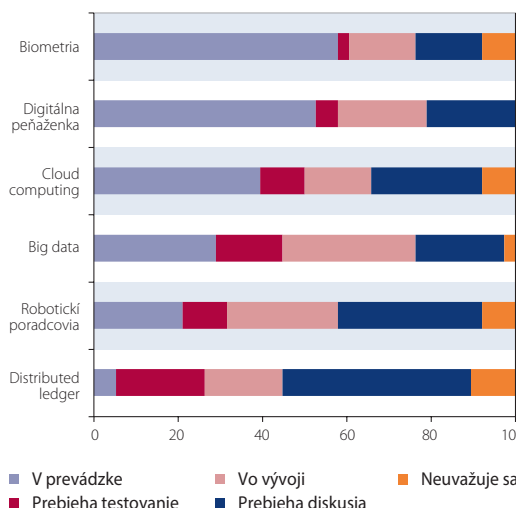
- 13 EBA, Risk assessment report of the European banking sector, december 2018, dostupné na: https://eba.europa.eu/documents/10180/2518651/Risk_Assessment_Report_December_2018.pdf
- 14 <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/multi-million-euro-cryptocurrency-laundering-service-bestmixerio-taken-down>
- 15 EBA, Report on the impact of fintech on incumbent credit institutions' business models, 03 July 2018, dostupné na <https://eba.europa.eu/documents/10180/2270909/Report+on+the+impact+of+fintech+on+incumbent+credit+institutions%27%20business+models.pdf>
- 16 Joint Advice of the European Supervisory Authorities To the European Commission on the need for legislative improvements relating to ICT risk management requirements in the EU financial sector, 10. apríl 2019, dostupné na: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/jc_2019_26_joint_esas_advice_on_ict_legislative_improvements.pdf
- 17 Financial Stability Board, FinTech and market structure in financial services: Market developments and potential financial stability implications, 14. február 2019, dostupné na <https://www.fsb.org/wp-content/uploads/P140219.pdf>

Graf 1 Stav implementácie inovačných technológií vo vybraných bankách v EÚ v jednotlivých rokoch (v %)

Zdroj: EBA, Risk assessment report of the European banking sector, december 2018.

Graf 2 Druhy inovácií implementované bankami a dynamika ich zavádzania (v %)

Zdroj: EBA, Risk assessment report of the European banking sector, december 2018.

- 18 Report, FinTech: Regulatory sandboxes and innovation hubs, 7. január 2019, dostupné na: <https://eba.europa.eu/documents/10180/2545547/JC+2018+74+Joint+Report+on+Regulatory+Sandboxes+and+Innovation+Hubs.pdf>
- 19 <https://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/fintech>

biteľa, teda ochranu prostredníctvom administratívnych nástrojov pred nepriateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami, zavádzajúcou reklamou a porušovaním pravidiel pri poskytovaní finančných služieb spotrebiteľovi. Tento rámec sa vzťahuje aj na inovatívne činnosti na finančnom trhu.

INOVAČNÝ HUB AKO NÁSTROJ ORGÁNU DOHLADU

Novosť FinTech problematiky vyvoláva zvýšený dopyt najmä nových záujemcov o podnikanie na finančnom trhu po usmernení, ako vykonávať svoju činnosť v súlade s regulačným rámcom. V reakcii na tento vývoj orgány dohľadu v ostatných rokoch začali vytvárať tzv. inovačné huby. Podľa spoločnej správy EBA, ESMA a EIOPA ku koncu roka 2018 malo zriadený inovačný hub 21 orgánov dohľadu v EÚ.¹⁸ Dňa 1. apríla 2019 spustila inovačný hub aj NBS.¹⁹ Jeho nastavenie vychádza zo spomenutej spoločnej správy.

Slovo „hub“ možno preložiť ako rozbočovač alebo centrum. Ide teda o platformu, ktorá prepája vnútorné organizačné jednotky orgánu dohľadu, ktorých funkčná náplň sa môže týkať finančných inovácií z pohľadu metodického, technického, licenčného alebo dohľadového (horizontálna téma). Hub zároveň spája orgány dohľadu so záujemcami o finančné inovácie.

Účelom inovačného hubu NBS je zabezpečiť porozumenie regulačným požiadavkám, ktoré sa

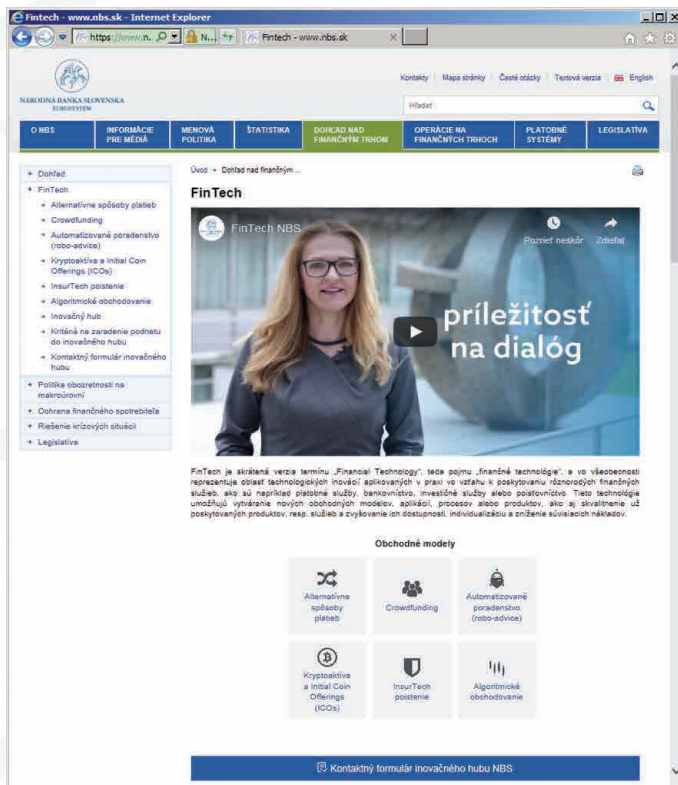
podľa legislatívy v pôsobnosti orgánu dohľadu alebo relevantných „soft law“ nástrojov, prípadne nezáväzných usmernení relevantných medzinárodných inštitúcií vzťahujú na obchodný model, výkon činnosti, produkty a služby záujemcu o finančné inovácie. Cieľovou skupinou sú tak dohľadané subjekty, ktoré majú záujem transformovať svoje podnikanie, ako aj nedohľadané spoločnosti zamýšľajúce začať ponúkať služby na finančnom trhu s využitím finančných inovácií. Okrem toho pre orgán dohľadu je kľúčové sledovať vývoj na trhu, rozumieť inovačnému know-how a zachytávať trendy, aby v prípade možného negatívneho vývoja mohol včas reagovať. Poznatky z hubu môžu zároveň prispieť k sformulovaniu, prípadne úprave regulácie tak, aby upravila trhovú prax spôsobom, ktorý bude v súlade s verejným záujmom.

Inovačný hub NBS neslúži na informovanie o problematike mimo pôsobnosti orgánu dohľadu, ako je napr. ochrana osobných údajov (GDPR), dane, súťažné právo. Otázky, na ktoré nie je NBS príslušná, ale patria do pôsobnosti iného orgánu štátnej správy (Úrad na ochranu osobných údajov, Finančná správa), možno vybaviť len odkázaním žiadateľa na príslušný orgán.

Inovačný hub NBS má tri komponenty: webovú stránku, kontaktný formulár a interný proces vybavovania podnetov. Pre záujemcov o problematiku finančných inovácií, ktorí potrebujú základnú orientáciu v regulačných požiadavkách, je najefektívnejším spôsobom komunikácie sprístupnenie informácií na webovom sídle. Stránka obsahuje najmä opis jednotlivých FinTech obchodných modelov a ich prieniku s legislatívou v pôsobnosti orgánu dohľadu, prípadne „soft law“ a s odporúčaniami relevantných medzinárodných a európskych inštitúcií s pôsobnosťou v oblasti finančného trhu (FSB, ECB, EBA, ESMA, EIOPA). Súčasťou sú aj vyhlásenia vysvetľujúce zodpovednosť NBS, napr. že rozhodnutie vo veci žiadosti o licenciu sa vydáva v príslušnom konaní pred NBS a informácie na stránke, ako aj stanoviská poskytnuté na základe dopytu cez kontaktný formulár nijakým spôsobom NBS nezaväzujú v prípadnom konaní, napríklad z dôvodu, že podklady predložené na účely vydania stanoviska sa môžu líšiť od dôkazov predložených v konaní.

Kontaktný formulár slúži na zabezpečenie kvalifikovaného podnetu od nedohľadaného subjektu. Dohľadané subjekty majú s orgánom dohľadu väčšinou vybudované komunikačné kanály a nie je nutné, aby využívali formulár.

Z organizačného hľadiska funguje inovačný hub na princípe „hub & spokes“ so špecializovaným koordinátorom, ktorý spolupracuje s expertmi z príslušných oddelení v NBS, podľa prieniku medzi FinTech témou a funkčnou náplňou oddelenia. Po prijatí podnetu nasleduje jeho vyhodnotenie, žiadosť o doplnenie, ak je neúplná, prípadne stretnutie s podávateľom podnetu. Za predpokladu, že dopyt obsahuje dostatok podrobností a konkrétne otázky smerujúce k výkladu regulácie alebo objasneniu dohľadovej praxe, výstupom je spravidla stanovisko NBS.

Dňa 1. apríla 2019 NBS sprístupnila samostatnú oblasť Fintech na adresách <https://www.nbs.sk/fintech> a <https://www.nbs.sk/fintech/formular>. Vlastnými kapacitami zabezpečila spracovanie online kontaktného formulára. Použitie technické riešenie je vhodné aj na prenos senzitivnejších informácií.

TECHNICKÉ ASPEKTY INOVAČNÉHO HUBU A SKÚSENOSTI S PREVÁDZKOU

Zriadením inovačného hubu sa NBS zaradila medzi ostatné orgány dohľadu EÚ, ktoré už takéto centrum poskytujú. Zároveň vytvorila viditeľný a transparentný priestor aj pre subjekty, ktoré s ňou doteraz nespolicovali.

Proces prípravy inovačného hubu trval približne päť mesiacov a jeho výsledkom bolo zverejnenie samostatnej oblasti FinTech na webovom sídle NBS. Informácie zverejnené na webe sú spoločným výstupom expertov z oblasti regulácie a komunikácie. Cieľom tejto spolupráce bolo, aby aj obsiahle regulačné témy bolo možné podať prijateľným spôsobom.

Počas pilotnej fázy zavádzania jednotlivých komponentov inovačného hubu NBS mala možnosť upresniť všetky potrebné podklady s dôrazom na zrozumiteľnosť komunikačných nástrojov pre externé prostredie.

Vzhľadom na to, že oblasť FinTech bola a stále ešte aj je novou či v určitej miere nespoznanou oblasťou, bolo pomerne ťažké dopredu predpovedať záujem fintechových firiem so sídlom na Slovensku a odhadnúť tak relevantnú potrebu personálneho zabezpečenia pokrytia takejto činnosti. Z uvedeného dôvodu NBS zakomponovala hneď od začiatku oficiálneho spustenia inovačného hubu softvérový analytický nástroj jedného z významných technologických gigantov, ktorý má na trhu webových služieb významné postavenie. Už prvý deň spustenia webovej sekcie FinTech ukázal značný záujem verejnosti o problematiku FinTech. Takýto záujem prevýšil očakávania, ktoré NBS mala. Použitie analytického nástroja pomohlo monitorovať aj nárast cezhraničnej návštevnosti finančných inovácií uverejnených na webovom sídle NBS. Preto v čo najkratšom možnom čase NBS zverejnila komplementárnu informáciu o finančných inováciách aj v anglickom jazyku, aj keď informácie boli pôvodne cieleňé na potreby slovenských firiem.

Počas prvého mesiaca existencie inovačného hubu v NBS mala webová oblasť FinTech 2 180 unikátnych návštevníkov – reálnych ľudí, ktorí aspoň raz za sledované obdobie navštívili túto stránku. O priamu podporu konzultácie inovačného hubu formou zaslaného podnetu požiadalo osem slovenských spoločností.

ZÁVER

FinTech inovácie vytvárajú príležitosti pre vznik nových obchodných modelov a transformujú podnikanie tradičných subjektov finančného trhu. Od roku 2016 je v Európskej únii platná smernica PSD2²⁰, ktorá je významnou regulačnou reakciou na vývoj v oblasti FinTech. Nadväzujú na ňu vykonávacie predpisy, ktoré ďalej precizujú pravidlá podnikania v oblasti platobných služieb. Prispôsobuje sa aj regulácia proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Medzinárodné a európske inštitúcie pre oblasť regulácie finančného trhu, ktorých súčasťou je aj NBS, v tejto oblasti zintenzívňujú svoju činnosť.

10 krajín – návštevnosť FinTech sekcie v deň spustenia inovačného hubu (stav zo dňa 1. 4. 2019)

24 krajín – návštevnosť FinTech sekcie za prvý mesiac fungovania (stav ku dňu 30. 4. 2019)

S nástupom FinTech inovácií do tradičných subjektov finančného trhu je spojená nevyhnutnosť, aby tieto subjekty boli schopné identifikovať a riadiť riziká, ktoré sú spojené s používaním technológií. Potrebná je interpretácia regulácie vo vzťahu k FinTech inováciám, v niektorých prípadoch aj aktualizácia právnej úpravy a adaptácia dohľadu nad finančným trhom na zvyšujúcu sa sofistikovanosť procesov v dohliadaných subjektoch, v záujme vytvorenia jasných pravidiel pre trh a praxe ich uplatňovania. Výzvou bude aj zvyšovanie finančnej gramotnosti spotrebiteľov.

Na podporu komunikácie medzi trhom, regulačným a dohľadovým orgánom slúži inovačný hub. Keďže regulácia finančného trhu v EÚ je do veľkej miery harmonizovaná, Európska komisia podporila vznik tzv. európskeho fóra mechanizmov na podporu inovácií.²¹ Fórum má prepojiť národné inovačné huby, umožniť výmenu skúseností, spoločne včas identifikovať regulačné prekážky a odstrániť ich na úrovni EÚ. Okrem toho v rámci nedávnej revízie príslušnej legislatívy (ESA review) Európske orgány dohľadu získajú mandát koordinovať FinTech inovačné nástroje národných orgánov dohľadu.

Spustenie inovačného hubu NBS je teda v súlade s aktuálnym vývojom na európskej úrovni a má potenciál prispieť k zníženiu rizík, ktoré môžu byť spojené s FinTech, a k maximalizovaniu úžitku pre hospodárstvo a spotrebiteľov.

20 Sedliaková, A.: Inovácie a zmeny v platobných službách podľa PSD2, Biatic, 1/2018, s. 2-7. Dostupné na http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatic/Rok2018/01-2018/Biatic_18_1_01Sedliakova.pdf

21 <http://europa.eu/rapid/midday-express-02-04-2019.htm>